

96/05

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření s majetkem státu a prostředky státního rozpočtu určenými příspěvkové organizaci Vojenská lázeňská a rekreační zařízení

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1996 pod číslem 96/05. Kontrolu řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jana Krejčová.

Kontrolou bylo prověřeno dodržování právních předpisů při hospodaření a nakládání s majetkem státu, který byl svěřen příspěvkové organizaci Vojenská lázeňská a rekreační zařízení od jejího vzniku v roce 1992, a použití finančních prostředků státního rozpočtu vyčleněných v letech 1993 až 1995 Ministerstvem obrany ve formě příspěvku na činnost a příspěvku na investice pro příspěvkovou organizaci Vojenská lázeňská a rekreační zařízení.

Kontrola byla provedena v období od března do července 1996 skupinou kontrolujících Odboru obrany, bezpečnosti a veřejné správy NKÚ a skupinami kontrolujících z Oblastních odborů NKÚ v Liberci, Mostě, Sokolově, Plzni, Českých Budějovicích, Třebíči a Šumperku u kontrolovaných osob:

Ministerstvo obrany (dále jen „MO“)

a jím zřízená příspěvková organizace Vojenská lázeňská a rekreační zařízení (dále jen „VLRZ“) a její vybraná lázeňská a rekreační zařízení.

Kontrolováno bylo období let 1992 až 1995.

Námítky proti obsahu kontrolních protokolů podaly kontrolované osoby MO, VLRZ, rekreační zařízení Lipno-Hůrka a lázeňské zařízení Teplice v Čechách. Vznese- né námítky byly vypořádány rozhodnutími vedoucích skupin kontrolujících. O odvoláních proti rozhodnutím o námítkách podaných MO a VLRZ rozhodl usneseními senát NKÚ.

S e n á t N K Ú (ve složení: Ing. Jana Krejčová - předseda, Mgr. Marie Hošková, Ing. Zdeněk Smělík a Ing. Ladislav Zeman - členové) na svém zasedání konaném dne 2. října 1996

s c h v á l i l usnesením č. 96/05/242
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I**A. MO porušilo:**

1. ustanovení § 31 odst. 2 písm. e) zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), které mj. stanoví:

„Zřizovatel vydá o vzniku organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat: ...

e) vymezení majetku, k němuž má organizace právo hospodaření, ...“

O d ů v o d n ě n í:

Uvedené ustanovení porušilo bývalé Federální ministerstvo obrany (dále jen „FMO“) tím, že organizaci VLRZ neurčilo, v jakém rozsahu na novou organizaci přecházejí práva a závazky předchozí organizace, a v zakládací listině ze dne 30. 12. 1991 ani v jejím dodatku č. 1 nevymezilo majetek, ke kterému má právo hospodaření v souladu se zněním zákona. FMO v zakládací listině pouze uvedlo, že majetkový stav bude určen v souladu s platnými předpisy nejpozději do 15. 2. 1992. Vymezení majetku do uvedeného termínu provedeno nebylo, přestože VLRZ od 1. 1. 1992 spravovala státní majetek v hodnotě cca 668 mil. Kč. Nebyl proveden převod práva hospodaření se státním majetkem ze zrušeného státního podniku Vojenská lázeňská a rekreační zařízení (dále jen „s. p. VLRZ“) na nově zřízenou VLRZ. Podle předložených výpisů z evidence nemovitostí jsou uváděni jako uživatelé MO, Krajské stavební a ubytovací správy, národní výbory všech stupňů a v některých případech i s. p. VLRZ.

MO uložilo VLRZ až v prosinci roku 1995 zpracovat delimitační protokol o převodu majetku ze zrušeného s. p. VLRZ na nově zřízenou VLRZ (převod se ve skutečnosti uskutečnil už na přelomu let 1991-1992) a zpracovat delimitační protokol o rozdělení státního majetku uskutečně- ným v rámci rozdělení republiky.

MO jako právní nástupce bývalého FMO stav do ukončení kontroly v červenci 1996 nenapravit;

2. ustanovení § 31 odst. 5 zákona č. 576/1990 Sb., které mj. stanoví:

„Zřizovatel je povinen zabezpečit oznámení o zřízení ... rozpočtové nebo příspěvkové organizace v Ústředním věstníku České republiky, a to s uvedením údajů podle odstavce 2. Oznamovací povinnost neplatí v případě, že by byly ohroženy zájmy obrany a bezpečnosti státu.“

O d ů v o d n ě n í:

MO nezabezpečilo od roku 1993 oznámení o zřízení příspěvkové organizace ve své působnosti v Ústředním věstníku České republiky. Po vzniku VLRZ v roce 1992 bývalé FMO tuto povinnost nenaplnilo. Nápravu provedlo MO až v průběhu kontroly NKÚ;

3. ustanovení § 3 odst. 2 písm. b) a § 16 odst. 1, 2 a 4 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, která mj. stanoví:

[§ 3 odst. 2]

„Jako správce kapitoly ústřední orgán především ...

b) rozepisuje schválené ukazatele ... na rozpočtové a příspěvkové organizace ... Závazné ukazatele rozepisuje v rozsahu stanoveném touto vyhláškou ... "

[§ 16 odst. 1, 2 a 4]

„Finanční vztah mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací je určen těmito závaznými ukazateli stanovenými zřizovatelem:

a) příspěvek zřizovatele na činnost organizace,

b) dotace zřizovatele na investice,

c) individuální dotace ze státního rozpočtu republiky na vybrané investiční akce.“

„Zřizovatel může příspěvkové organizaci stanovit závazně odvod z provozu a odvod z odpisů.“

„V návaznosti na závazně stanovené ukazatele v odstavci 1 a odstavci 2 stanoví zřizovatel příspěvkové organizaci rovněž hospodářský výsledek, tj. rozdíl mezi plánovanými náklady a výnosy, jako základ pro výpočet objemu přidělů do jejich fondů po ukončení hospodářského roku.“

O d ů v o d n ě n í:

MO v letech 1993 a 1994 pověřilo VLRZ vybíráním účastnických poplatků jako rozpočtových příjmů MO. V roce 1993 MO dopisem ze dne 13. 5. 1993 pověřilo VLRZ vybíráním poplatků od jednotlivých spotřebitelů služeb a dále stanovilo, že tyto poplatky jsou příjmem MO a VLRZ je v celém rozsahu odvede na účet MO. Koncem roku 1993 MO změnilo dopisem ze dne 28. 12. 1993 finanční vztah VLRZ k MO tím, že o vybrané účastnické poplatky zvýšilo VLRZ příspěvek zřizovatele na činnost z původních 158 777 tis. Kč na 171 131 tis. Kč. To znamenalo, že MO změnilo koncem roku 1993 rozpočtové určení těchto příspěvků z příjmů rozpočtu MO na součást příspěvku zřizovatele příspěvkové organizaci. Obdobně postupovalo i v roce 1994. V roce 1995 stanovilo MO nulový příspěvek na činnost organizace a poskytované služby hradilo na základě faktur ze svého rozpočtu.

MO tím, že pověřilo VLRZ vybíráním účastnických poplatků vytvořilo takový finanční vztah, který není stanoven ve výše uvedené vyhlášce a který nebyl v souladu se schváleným rozpočtem MO. Tím současně změnilo strukturu svého rozpočtu bez příslušného rozpočtového opatření.

MO tím, že nedostatečně kontrolovalo došlé účetní výkazy od VLRZ připustilo, že účastnické poplatky byly účtovány a vykazovány v účetních výkazech VLRZ v letech 1993 a 1994 na stejný účet jako příspěvek na činnost, přestože měly být podle pokynů MO příjmem státního rozpočtu. Dále v letech 1993 a 1994 VLRZ neúčtovala o svém vztahu ke zřizovateli na účtu 346 - Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem.

II.

B. VLRZ a její vybraná lázeňská a rekreační zařízení porušily:

1. ustanovení § 2, § 6 odst. 3, § 7 odst. 1 a 3, § 29 odst. 1 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je mj. stanoveno:

[§ 2]

„Účetní jednotky účtují v soustavě podvojného nebo jednoduchého účetnictví o stavu a pohybu majetku a závazků ... o rozdílu majetku a závazků ... “

[§ 6 odst. 3]

„Účetní jednotky jsou povinny inventarizovat majetek a závazky podle § 29.“

[§ 7 odst. 1 a 3]

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky.“

[§ 29 odst. 1]

„Účetní jednotky inventarizaci ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“

[§ 30 odst. 1, 2 a 3]

„Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou fyzickou u majetku hmotné povahy, popřípadě nehmotné povahy, nebo dokladovou u závazků a u ostatních složek majetku, u nichž nelze provést fyzickou inventuru; tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventurizace.“

„Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období. Přitom se musí prokázat stav hmotného majetku ke dni účetní závěrky údaji fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období, popřípadě za dobu od začátku následujícího účetního období do dne ukončení fyzické inventury v prvním měsíci tohoto účetního období.“

„Inventarizační rozdíly vyúčtují účetní jednotky do účetního období, za které se inventarizaci ověřuje stav majetku a závazků.“

a ustanovení § 6 písm. a) Vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, ve znění pozdějších předpisů, kde je mj. stanoveno:

„Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména:

a) národní majetek zjistit, sepsat, ocenit, pokud není stanoveno jinak, a vést v předepsané evidenci podle zvláštních předpisů, ... “

O d ů v o d n ě n í:

V účetnictví VLRZ byla zjištěna porušení uvedených předpisů v takovém rozsahu, z něhož vyplývá, že účetnictví je neprůkazné:

a) Organizací nebyly předloženy doklady, na základě kterých byl majetek zaúčtován. Při vzniku VLRZ a následném užívání státního majetku nebyl proveden soupis majetku ani jeho ocenění. Liší se účetní stav majetku bývalého s. p. VLRZ (dle „návrhu na výmaz zápisu v podnikovém rejstříku“ č. j. 107/29-42-M/61 FMO) a stav majetku VLRZ k 1. 1. 1992 (při vzniku organizace). Rozdíl mezi uváděnými hodnotami s. p. VLRZ a VLRZ představuje částku 54 473 tis. Kč. Odlišné hodnoty jsou uváděny i v rozvaze ke dni vzniku příspěvkové organizace, kde jsou například základní prostředky uvedeny ve výši 712 332 tis. Kč a oproti tomu hodnota základních prostředků uváděná v návrhu na výmaz státního podniku z podnikového (resp. obchodního) rejstříku činí pouze 524 462,6 tis. Kč. V tomto případě představuje rozdíl částku ve výši cca 187 869,4 tis. Kč.

b) V účetnictví není veden skutečný stav majetku, se kterým VLRZ hospodář. Namátkovou fyzickou kontrolou na místě byly například zjištěny objekty garáží, zděných kůlen, skladů a skleníků. Dále, objekt Daliborka, objekt dvougaráže o výměře 100 m², víceúčelový zděný objekt, domek, přístavba kuchyňského bloku a 9 přístaveb sociálního zařízení ke srubům. V účetnictví není zohledněna rekonstrukce a modernizace objektu Gábi II provedená v roce 1992 ve výši 2 480 tis. Kč.

Tyto zjištěné objekty nejsou uvedeny ani v inventárních soupisech z předcházejících let. VLRZ eviduje od roku 1992 nižší stav majetku, než je stav skutečný.

c) VLRZ nezařadila ke dni vzniku do evidence pozemky a neúčtovala o nich. Pozemky byly zařazeny do účetnictví v listopadu 1993 a poprvé byly inventarizovány v roce 1994. V letech 1992 a 1993 inventarizace pozemků nebyla provedena.

Kontrolou bylo dále zjištěno:

- ve Vojenském lázeňském ústavu (dále jen „VLÚ“) Mariánské Lázně není evidováno 7 parcel o celkové rozloze 4 671 m² a hodnotě 9 067 590 Kč,
- ve Vojenské zotavovně (dále jen „VZ“) Vranov nad Dyjí je nesprávně evidován od listopadu 1993 pozemek o ploše 1 709 m² v pořizovací ceně 224 306 Kč, přestože VLRZ k němu nemá právo hospodaření,
- ve VZ Ovčárna nejsou v účetnictví evidovány a oceněny některé pozemky - v k. ú. Malá Morávka nejsou oceněny a evidovány stavební parcely o celkové výměře 2 108 m² a dále ostatní plochy o výměře 25 753 m²,
- VZ Malý Šišák do účetnictví zařadila i pozemky, které tvoří zemědělský půdní fond a k nimž dle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, v platném znění, VLRZ zaniklo právo hospodaření. Tyto nemovitosti od účinnosti tohoto zákona, tj. od 24. června 1991, spravuje Pozemkový fond ČR;

2. ustanovení § 3 odst. 1 a 2, § 7 odst. 1 a § 11 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., kde je stanoveno:

[§ 3 odst. 1 a 2]

„Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí (dále jen 'účetní období'); není-li možno tuto zásadu dodržet, mohou účtovat i v účetním období, v němž zjistily uvedené skutečnosti.“

„Účetním obdobím je kalendářní rok.“

[§ 7 odst. 1]

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

[§ 11 odst. 3]

„Účetní doklady vyhotovují účetní jednotky bez zbytečného odkladu po zjištění skutečností, které se jimi dokládají.“

O d ů v o d n ě n í:

K porušení uvedených ustanovení došlo tím, že rozdíl mezi výkazy roční uzávěrky a údaji hlavní účetní knihy v roce 1995 ve výši 366 087 Kč nebylo možné dohledat, neboť kontrola prokázala chyby způsobené nesprávným zaúčtováním faktur. Chyby byly odstraňovány až v době kontroly. Například:

- VZ Vranov nad Dyjí - faktura na elektroinstalaci ve výši 155 000 Kč byla vystavena a zaplácena dvakrát,
- VLÚ Jeseník - záloha ve výši 455 000 Kč nebyla zaúčtována,
- Vojenský rehabilitační ústav (dále jen „VRÚ“) Slapy - byl zjištěn rozdíl mezi fakturovanou a skutečně uhrazenou v částkou ve výši 109 358 Kč,
- Vojenská dětská ozdravovna (dále je „VDO“) Vidnava - faktura ve výši 132 619 Kč nebyla zahrnuta do dotací;

3. ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování, uspořádání položek účetní závěrky a obsahové vymezení těchto položek, rozsah údajů ke zveřejnění ..., postupy pro provedení konsolidace účetní závěrky, které stanoví federální ministerstvo financí a vyhláší je oznámením o jejich vydání ve Sbírce zákonů.“

(K tomu Opatření FMF č. j. V/2-31 307/1992 z 22. 12. 1992 pro převod podvojného účetnictví z roku 1992 do roku 1993 v příloze č. 2 části 1 stanoví:

„Základní prostředky (účtová skupina 01) a předměty postupné spotřeby v používání (účtová skupina 11) v pořizovací ceně do 10 000,- Kč se převodovým můstkem převedou na účet 028 - Drobný hmotný investiční majetek ... V roce 1993 budou účetní jednotky postupovat zvoleným způsobem, tj. budou tyto předměty považovat buď za drobný hmotný majetek,

anebo za drobný hmotný investiční majetek. V prvním případě příspěvkové organizace je doodepíše a vyřadí a dále je budou sledovat jen v operativní evidenci ... V druhém případě budou příspěvkové organizace postupovat při jejich odpisování v souladu s postupy účtování ...“),

a ustanovení § 7 odst. 1 a 4 zákona č. 563/1991 Sb., kde je uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je správné, jestliže účetní jednotka s přihlédnutím ke všem okolnostem účetního případu neporušila povinnosti uložené jí tímto zákonem.“

O d ů v o d n ě n í:

- a) K porušení uvedených ustanovení došlo tím, že k 1. 1. 1993 nebyl ve VLÚ Mariánské Lázně proveden převod základních prostředků s pořizovací cenou do 10 000 Kč do drobného hmotného investičního majetku (dále jen „DHIM“) na účet 028. K 31. 10. 1993 byl inventarizován hmotný investiční majetek (dále jen „HIM“) s pořizovací cenou do 10 000 Kč v celkové hodnotě 655 773 Kč, účtovaný na účtech 022, 023 a 024. K 31. 10. 1995 byl ve VLÚ inventarizován HIM s pořizovací cenou do 10 000 Kč v celkové hodnotě 643 239 Kč, účtovaný na účtu 024 - Inventář. Do doby kontroly nedošlo ke změně.
- b) VLRZ zařadila objekty ubytovna Stožec a objekt Pstruh do svého účetnictví v cenách, ve kterých je vedly Vojenské lesy a statky, a ne v pořizovací ceně, za kterou je koupila. VZ Lipno do HIM nezařadila HIM v celkové pořizovací ceně 225 977 Kč.
- c) Dále VLRZ porušila ustanovení zákona o účetnictví a postupy účtování stanovené Opatřením federálního ministerstva financí, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, č. j. V/20 530/1992 (dále jen „Účtová osnova“) pro účtovou třídu 0 čl. III - Ocenění investičního majetku odst. 5, kde je stanoveno:
- „Ocenění hmotného investičního majetku se zvýší o výdaje na dokončené technické zhodnocení ...“,
- tím, že na účtu oprav a udržování účtovala o nákladech investičního charakteru a nevyšla pořizovací cenu HIM o hodnotu technického zhodnocení, a to ve třech případech (VZ Olšina - chata Lesana, automobil Škoda Favorit a autobus Karosa LC 735), které lze vyčíslit částkou 120 616 Kč.
- d) VZ Lipno-Hůrka nevede předepsanou evidenci najatého majetku - např. mrazicí boxy Algida, POST-MIX fy Coca-cola a nemá zřízen příslušný podrozvahový účet pro sledování najatého majetku. Dále bylo zjištěno, že evidenci uměleckých děl v hodnotě 165 600 Kč nevede podle ustanovení Účtové osnovy (třída 0 čl. IX odst. 4).
- e) Kontrolou bylo zjištěno, že VZ Ovčárna vede v evidenci DHIM a drobného hmotného majetku některé samostatné movité věci, jejichž pořizovací cena je vyšší než 10 000 Kč a doba použitelnosti delší než 1 rok, a které tedy patří svou povahou do HIM. Například:
- telefax v pořizovací ceně 34 375 Kč, videoprojektor v pořizovací ceně 205 395 Kč a videomagnetofon v pořizovací ceně 14 265 Kč.
- f) V roce 1993 ani v roce 1994 neúčtovala VLRZ o svém vztahu ke zřizovateli na účtu 346 - Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem a na účtu 691 - Provozní dotace byl nesprávně zaúčtován příspěvek na zahraniční rekreaci částkou 18 662 tis. Kč.
- V roce 1994 VZ Ovčárna zaúčtovala dvakrát do nákladů faktury v celkové částce 562 280 Kč a neoprávněně zvýšila své náklady v účetním období roku 1994 o 562 280 Kč. Dále porušila citované ustanovení tím, že v účetním období roku 1995 zaúčtovala nesprávně dvakrát do nákladů platby ve výši 12 367 Kč za spotřebované pohonné hmoty v měsíci září 1995. Tím neoprávněně zvýšila své náklady v účetním období roku 1995.
- V roce 1994 zaúčtovala nesprávně úhradu faktury na celkovou částku 219 660 Kč za dodávku HIM do nákladů. V účetním období roku 1995 dále nevyúčtovala poskytnuté služby za období od 21. 1. 1995 do 3. 2. 1995 v celkové výši 57 600 Kč, a tím neoprávněně snížila své výnosy v účetním období roku 1995 o částku 57 600 Kč.
- VLÚ Karlovy Vary porušil citované ustanovení tím, že účtoval chybně do nákladů i výdaje na pořízení hmotného investičního majetku a technického zhodnocení ve výši 478 521 Kč. Tím snížil neoprávněně hospodářský výsledek a základ daně z příjmu ve smyslu § 23 odst. 2 a § 25 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.
- VLÚ Františkovy Lázně uvedená ustanovení porušil tím, že náklady na školení, kurzy, semináře a postgraduální vzdělávání v letech 1993 až 1995 zaúčtoval chybně na účet 512/100 - Cestovné zaměstnanců a nikoliv na účet 518 - Služby, který je účtovým rozvrhem určen pro účtování nákladů na školení zaměstnanců. Celkem bylo takto zaúčtováno 19 821 Kč. Dále i tím, že účtoval chybně do nákladů výdaje na technické zhodnocení ve výši 148 000 Kč.
- g) V letech 1993 a 1994 byl u VLRZ příjem příspěvku na investice účtován nesprávně na vrub účtu 241 - Běžný účet bez použití účtu 346 - Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem. Správné zaúčtování příspěvku zřizovatele na investice ve výši 60 mil. Kč na rok 1995 bylo provedeno teprve dne 30. 12. 1995;

4. ustanovení § 7 odst. 1 a § 28 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., která stanoví:

[§ 7 odst. 1]

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

[§ 28 odst. 1]

„Účetní jednotky s výjimkou rozpočtových organizací odpisují hmotný majetek kromě zásob a nehmotný majetek kromě pohledávek, pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak ...“,

a ustanovení § 22 odst. 1 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je uvedeno o fondu reprodukce základních prostředků:

„Zdrojem fondu jsou:

a) odpisy základních prostředků, ...“,

a ustanovení § 29 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno:

„Pokud není technické zhodnocení samostatně odpisováno nájemcem, zvyšuje technické zhodnocení vstupní cenu ... a zároveň zůstatkovou cenu ... příslušného majetku.“

O d ů v o d n ě n í:

Ve VZ Malý Šišák nedošlo v roce 1994 po ukončení rekonstrukce budovy k navýšení hodnoty budovy o částku 20 328 636 Kč. Navýšení hodnoty budovy se uskutečnilo s ročním zpožděním. Skutečný stav se nepromítl do inventurního soupisu ani do účetnictví, kde po dobu delší než jeden rok nebyla upravena pořizovací cena předmětné budovy. Tím došlo i k chybnému odepisování a tvorbě fondu reprodukce základních prostředků, jehož zdrojem jsou i odpisy základních prostředků, tj. HIM;

5. ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. uvedeno

„Účetní jednotky nesmějí měnit v průběhu účetního období způsoby oceňování, postupy odpisování, postupy účtování, uspořádání položek účetní závěrky a obsahové vymezení těchto položek a postupy pro provedení konsolidace účetní závěrky.“

O d ů v o d n ě n í:

VZ Ovčárna v průběhu účetního období roku 1995 změnila způsob oceňování zásob;

6. ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Účetní doklady jsou originální písemnosti, které musí mít tyto náležitosti: ...

b) popis obsahu účetního případu a označení jeho účastníků, nevyplývá-li z účetního dokladu alespoň nepřímo, ...“

O d ů v o d n ě n í:

VLRZ účtovala v letech 1993 až 1995 podle účetních dokladů, které neobsahovaly popis obsahu účetních případů nebo neobsahovaly označení jeho účastníků. Tyto údaje nevyplývaly z účetních dokladů ani nepřímo;

7. ustanovení § 18 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., kde je stanoveno:

„Účetní závěrku v soustavě podvojného účetnictví tvoří

a) rozvaha (balance),

b) výkaz zisků a ztrát; u rozpočtových organizací výkaz o plnění rozpočtu,

c) příloha.“

„Příloha obsahuje údaje týkající se způsobů oceňování, postupů odpisování, postupů účtování použitých v účetním období, za něž se účetní závěrka sestavuje, a informace, které jsou důležité pro posouzení stavu majetku a závazků, finanční situace a hospodářského výsledku účetní jednotky.“

O d ů v o d n ě n í:

V roce 1993 byla účetní závěrka VLRZ nekompletní, neobsahovala přílohu týkající se způsobu oceňování, postupů odpisování a účtování v daném účetním období;

8. ustanovení § 29 odst. 1 a 3 a § 30 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

[§ 29 odst. 1 a 3]

„Účetní jednotky inventarizací ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“

„Umožňuje-li to povaha hmotného majetku kromě zásob a peněžních prostředků ... provést inventarizaci v delší lhůtě, která však nesmí překročit dva roky. U peněžních prostředků v hotovosti, musí účetní jednotky provést inventarizaci nejméně čtyřikrát ročně.“

[§ 30 odst. 1 a 2]

„Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou fyzickou u majetku hmotné povahy, popřípadě nehmotné povahy, nebo dokladovou u závazků a u ostatních složek majetku, u nichž nelze provést fyzickou inventuru; tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace.“

„Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období. Přitom se musí prokázat stav hmotného majetku ke dni účetní závěrky údaji fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období, popřípadě za dobu od začátku následujícího účetního období do dne ukončení fyzické inventury v prvním měsíci tohoto účetního období.“

O d ů v o d n ě n í:

V letech 1993 a 1994 VLRZ neprovedla dokladovou inventuru. Zároveň nebyly do doby ukončení kontroly

předloženy doklady o ukončení inventarizace majetku za rok 1995. Inventarizace u peněžních prostředků v hotovosti v roce 1993 nebyla u VLRZ vůbec provedena;

9. ustanovení § 24 odst. 1 a 2 a § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., kde se mj. stanoví:

[§ 24 odst. 1 a 2]

„Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů se pro zjištění základu daně odečtou ve výši prokázané poplatníkem ... Ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů nelze uplatnit výdaje, které již byly v předchozích zdaňovacích obdobích ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů uplatněny.“

„Výdaji (náklady) podle odst. 1 jsou také

a) odpisy hmotného a nehmotného majetku ...“

[§ 29 odst. 1 písm. a)]

„Vstupní cenou hmotného majetku a nehmotného majetku se rozumí:

a) pořizovací cena, je-li pořízen úplatně ...“

O d ů v o d n ě n í:

- a) Tím, že VLRZ uplatňuje odpisy u objektu Pstruh z částky 2 860 229 Kč a nikoliv ze skutečné pořizovací ceny 919 675 Kč a u ubytovny Stožec z částky 767 110 Kč místo z částky 257 675 Kč, snížila si neoprávněně základ daně v letech 1993, 1994 a 1995 o částku 48 496 Kč ročně, tj. za uvedené období celkem o 145 488 Kč.
- b) V inventurním soupisu HIM je ke dni 31. 10. 1993 uveden autobus starý 10 let v pořizovací ceně 407 800 Kč s vykázanou nulovou zůstatkovou hodnotou. VLRZ začala uvedený autobus po jeho úplném odepsání od roku 1994 znovu odepisovat z původní pořizovací ceny. Tím došlo ke zkreslení hospodářského výsledku. Uplatněním odpisů do nákladů za rok 1994 ve výši 54 648 Kč a za rok 1995 ve výši 119 628 Kč byla porušena výše uvedená ustanovení zákona o daních z příjmů;

10. ustanovení § 3 odst. 2 a 4 zákona č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, kde je mj. uvedeno:

„Místnosti určené k provozování obchodu a služeb lze pronajímat jen po předchozím souhlasu národního výboru ...“

„Pokud je smlouva uzavřena bez souhlasu národního výboru podle odstavce 2 nebo neobsahuje náležitosti podle odstavce 3, je neplatná.“

O d ů v o d n ě n í:

VLRZ pronajímá objekty k provozování obchodu a služeb bez předchozího souhlasu obecního úřadu a v důsledku toho podle § 3 odst. 4 uvedeného zákona jsou takto uzavřené smlouvy neplatné. Jedná se například o pronájem objektu Pstruh a ubytovny Stožec spadající pod VZ Lipno. Uvedené rekreační objekty Pstruh a

ubytovna Stožec byly převzaty VLRZ ke dni 30. 6. 1992 od Vojenských lesů za polovinu zůstatkové ceny. Již dne 23. 7. 1992 však byly uvedené objekty pronajaty firmě ARCONAS, s. r. o., České Budějovice na základě smlouvy o nájmu uzavřené dne 20. 7. 1992. Účelem pronájmu je ubytovací a restaurační činnost, rychlé občerstvení, maloobchodní prodej a směnárenská činnost. Jedná se o velmi lukrativní objekty v dobrém technickém stavu na výhodném místě, vzdáleném pouze 4 km od hraničního přechodu. V současné době je objekt navržen k vyřazení z majetku VLRZ a k prodeji s předkupním právem pro nájemce. Obdobně VLRZ nakládá i s objekty Bellevue v Karlových Varech a dalšími pronajatými objekty;

11. ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 116/1990 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Smlouva musí mít písemnou formu a musí obsahovat předmět a účel nájmu, výši a splatnost nájemného a způsob jeho platby ...“

O d ů v o d n ě n í:

K porušení uvedeného ustanovení došlo tím, že nájemní smlouvou ze dne 30. 3. 1995 byly pronajaty nebytové prostory v budově Credo v Mariánských Lázních o rozloze 35 m² na dobu určitou, a to ode dne podpisu do 31. 5. 1995. Dodatkem č. 1 ze dne 29. 5. 1995 byla nájemní smlouva prodloužena do 30. 9. 1995. Nájemce však užíval nebytové prostory po celý rok 1995, tzn. že mimo období od 30. 3. 1995 do 30. 9. 1995 se jednalo o nájemní vztah, který nebyl podložen písemnou formou smlouvy o nájmu;

12. ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 116/1990 Sb., kde je stanoveno:

„Nájemce je oprávněn přenechat nebytový prostor nebo jeho část na dobu určitou do podnájmu jen se souhlasem pronajímatele.“

O d ů v o d n ě n í:

- a) VLRZ bez souhlasu pronajímatele k podnájmu dále pronajímá prostory, které má sama najaté v areálu VLAS-TA Praha 10, ke kterému má právo hospodaření Obvodní úřad v Praze 10. Pouze s jednou firmou byla uzavřena smlouva podnájemní, v ostatních třech případech byly uzavřeny smlouvy nájemní, přestože jde evidentně o podnájem.
- b) VLRZ uzavřela dne 13. 4. 1992 nájemní smlouvu, jejímž předmětem je přízemí objektu Revoluční 21 v Praze. Tato smlouva byla uzavřena nesprávně, neboť VLRZ nemá k předmětu pronájmu právo hospodaření a ani souhlas majitele k podnájmu;

13. ustanovení § 4 odst. 1 písm. f) zákona č. 576/1990 Sb., ve znění zákona č. 10/1993 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Příjmy státního rozpočtu republiky zahrnují, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak: ...

f) výnosy ze státního majetku, ...“

(K tomu Ministerstvo financí podává bližší vysvětlení ve Finančním zpravodaji č. 3/1996, kde se uvádí: "Zákon č. 576/1990 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., stanoví v § 4 odst. 1 písm. f) s platností od 1. 1. 1993, že výnosy ze státního majetku jsou příjmem státního rozpočtu. Proto také pronájem či prodej státního majetku nemůže být předmětem hospodářské činnosti a všechny z toho plynoucí výnosy jsou příjmem státního rozpočtu bez ohledu na to, co je z tohoto hlediska stanoveno ve zřizovací listině.

Pokud však prováděla organizace pronájem státního majetku v roce 1995 v rámci hospodářské činnosti, musí výnosy odvést do státního rozpočtu ...")

O d ů v o d n ě n í :

V roce 1995 bylo na účet ředitelství VLRZ celkově za nájemny poukázáno 4 244 095 Kč. Uvedené finanční prostředky se na základě novelizace zákona č. 576/1990 Sb. zákonem č. 10/1993 Sb. staly výnosem ze státního majetku a měly být odvedeny jako příjem do státního rozpočtu, což VLRZ neučinila a tyto prostředky využívala pro svoji potřebu.

K obdobnému porušení uvedeného ustanovení došlo i u zařízení VLRZ. Například:

- Ve VLÚ Mariánské Lázně byl v roce 1995 realizován pronájem nebytových prostor, přičemž výnosy z pronájmu nebyly odvedeny do státního rozpočtu, ale ponechány na běžném účtu VLÚ Mariánské Lázně. Nájemné činilo 21 000 Kč.
- VZ Ovčárna od roku 1993 neodváděla výnosy z pronájmu státního majetku do státního rozpočtu ČR. Například výnosy z pronájmů státního majetku za rok 1995 ve výši nejméně 167 000 Kč použila VZ Ovčárna k financování svých provozních potřeb a zahrnula je do daňového přiznání VLRZ k dani z příjmů právnických osob. Zároveň při účtování o výnosech z pronájmu státního majetku porušila ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. („Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“)

V období od 1. 3. 1995 do 31. 12. 1995 účtovala nájemné ve výši 4 133 Kč, přestože bylo sjednáno s účinností od 1. 3. 1995 zvýšení na částku 4 433 Kč. Nesprávným účtováním výše měsíčních úhrad za pronájem nebytových prostor snížila VZ Ovčárna neoprávněně výnosy za rok 1995 o částku 3 000 Kč;

14. ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky ...“

Zásady pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu na pořízení investičního majetku, vydané MF pod č. j. 113/1 679/1994, s účinností od 1. 3. 1994, v čl. 2 odst. 4 - 6, mj. stanoví:

„Při pořizování investičního majetku s účastí investičních výdajů státního rozpočtu mohou právnické a fyzické osoby poskytovat zálohy zhotovitelům díla (podle § 546 zákona č. 513/91 Sb., Obchodní zákoník) a to do výše 10 % z objemu investičních výdajů stanovených pro každý rok výstavby. Za tyto zálohy bude v tomtéž roce provedeno věcné plnění, tj. zúčtování za provedené práce a dodávky (na podkladě zjišťovacích protokolů ap.), vystaven doklad o úhradě jako podklad pro dílčí plnění ve smyslu zák. č. 588/92 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.“

„Pokud byla záloha zúčtována tj. provedeno věcné plnění na podkladě zjišťovacího protokolu vystaven daňový doklad pro dílčí plnění DPH, posuzuje se tento případ jako by záloha nebyla poskytnuta a může být poskytnuta další záloha opět do výše 10 % s tím, že pro ni platí ustanovení odst. 4.“

„U technologických dodávek mohou být poskytnuty zálohy do výše 10 % pořizovací ceny investičního majetku. Ve výši těchto záloh bude v tomtéž roce provedeno věcné plnění, (na podklady zjišťovacích protokolů ap.) vystaven doklad o úhradě jako podklad pro dílčí plnění ve smyslu zák. č. 588/92 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů.“

a současně i ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby ... plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejehospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny ...“

O d ů v o d n ě n í :

V letech 1994 a 1995 došlo ze strany VLRZ u investičních akcí a dodávek stavebních prací nebo technologií realizovaných z dotací na investice ze státního rozpočtu k vyplácení vyšších záloh, než je stanoveno „Zásadami MF ČR pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořízení investičního majetku“, č. j. 113/1 679/1994, které jsou v účinnosti od 1. 3. 1994. Současně bylo zjištěno, že zálohy nebyly zúčtovány v příslušném roce. Jednalo se například o následující akce:

- Ve VZ Vranov nad Dyjí byla na rozšíření ústředního vytápění (rekonstrukce kotelny) v hodnotě 95 482 Kč poskytnuta záloha ve výši 60 000 Kč, což je cca 66 % celkové ceny. Tato záloha nebyla v daném roce zúčtována. Kromě toho byla uvedena práce chybně zaplacená dne 3. 1. 1995 neodpovídající částkou 102 750 Kč.
- Ve VRÚ Slapy nad Vltavou byla v letech 1994 a 1995 provedena rekonstrukce pavilonu A. Na první část rekonstrukce bylo v roce 1994 vypsáno výběrové řízení, které bylo uzavřeno zápisem z 29. 9. 1994 podle Zadávacího řádu staveb č. j. 73 179/91. Na základě výběrového řízení byla s dodavatelem uzavřena smlouva o dílo

- ze dne 12. 10. 1994, kde v části III. je uvedena cena díla ve výši 2 776 467 Kč a v části V. se smluvní strany dohodly na termínech placení záloh (1. záloha 850 000 Kč, tj. cca 31 % z dohodnuté ceny do tří dnů po podpisu smlouvy; 2. záloha 500 000 Kč, tj. cca 18 % z dohodnuté ceny k 10. 11. 1994; 3. záloha ve výši 700 000 Kč, tj. cca 25 % z dohodnuté ceny k 1. 12. 1994). Za rekonstrukci pavilonu A uhradila VLRZ celkem 22 121 683 Kč.
- Ve VRÚ Slapy nad Vltavou se jednalo o dodávku a montáž gastronomického zařízení. Byla uzavřena smlouva z 25. 5. 1995 a dodatek č. 2 z 23. 10. 1995 na celkovou úhradu 5 474 483 Kč, vč. technologie. Tato smlouva řeší otázku úhrady záloh v rozporu s předpisem následujícím způsobem: ... „zálohy ve výši 20 % ihned po podpisu ve výši 742 315 Kč, dále 25 % ihned po úspěšném uzavření objednávek ve výši 927 893 Kč a 35 % ve výši 1 299 050 Kč po ověření realizace objednávek na skladu zhotovitele“.
 - Ve VZ Ovčárna byla uzavřena smlouva o dílo ve výši 262 500 Kč na demontáž, stavební úpravy, ústřední vytápění a vyklíčkování komínu (plynofikace) s podmínkou vystavení zálohy ve výši 80 % z ceny, tj. 200 000 Kč.
 - Ve VLÚ Mariánské Lázně byly na základě uzavřené smlouvy o dílo z 21. 2. 1995 poskytnuty v roce 1995 tři zálohy na rekonstrukci 5 pokojů v celkové výši 500 000 Kč. Z toho pouze jedna záloha ve výši 10 % byla uvedena ve smlouvě. Konečné vyúčtování ve výši 228 792 Kč se uskutečnilo 5. 7. 1995.
 - Stejná situace se opakovala i ve smlouvě o dílo na rekonstrukci balkónu, fasády a okapů v hodnotě 495 037 Kč v roce 1995, kdy ve smlouvě byla dohodnuta 10% záloha, přičemž byly poskytnuty další dvě zálohy ve výši 220 000 Kč. Konečné vyúčtování ve výši 323 907 Kč se uskutečnilo 12. 6. 1995.
 - Ve VLÚ Teplice v Čechách byly na základě uzavřené smlouvy o dílo na opravu výtahu v hodnotě 1 474 305 Kč dohodnuty a proplaceny v roce 1995 tři zálohy (první záloha po uzavření smlouvy ve výši 10 %, tj. 140 410 Kč; druhá záloha 40 %, tj. 561 640 Kč; třetí záloha 30 %, tj. 421 230 Kč). Vyúčtování se uskutečnilo až 27. 2. 1996 ve výši 68 840 Kč;

15. ustanovení § 6 písm. b) a d) vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Základní povinnosti organizací při hospodaření s národním majetkem.

Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména: ...

b) pečovat o údržbu národního majetku a provádět jeho opravy, ...

d) chránit národní majetek před rozkrádáním, poškozením, zničením, ztrátou nebo zneužíváním, ...“

O d ů v o d n ě n í:

VZ Bítov od svého vzniku 1. 1. 1992 nepečovala o objekt - sklad Zálesí. V důsledku toho došlo k devastaci objektu, který již nemůže sloužit určenému účelu;

16. ustanovení § 45 odst. 1 a 2 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění platném pro kontrolované období, kde je mj. uvedeno:

„Podniky nemohou uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku ..., k němuž mají právo hospodaření ...“

„Výjimky z ustanovení odstavce 1 může v odůvodněných případech povolit ... vláda.“

(K tomu vláda ČR rozhodla usnesením č. 139 ze dne 3. 5. 1991, ve znění usnesení č. 184/1991 a 197/1992, mj. o udělení obecné výjimky takto: "... státní podniky ... a jiné státní organizace mohou mimo obvyklé hospodaření uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku, k němuž mají právo hospodaření, v těch případech, když se jedná o prodej ...

b) základní prostředky se zůstatkovou hodnotou do 15 tis. Kč ... ,

c) osobních a nákladních automobilů a autobusů starších 5 let s tím, že jejich prodej bude realizován za ceny stanovené znalcem, ...“),

a ustanovení § 7 odst. 3, § 8 odst. 1 a § 35 Vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., kde je mj. stanoveno:

[§ 7 odst. 3]

„O přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti národního majetku i o způsobu naložení s ním rozhoduje písemně vedoucí organizace nebo jím písemně pověřený jiný vedoucí pracovník organizace, případně na návrh jím zřízené komise jako poradního orgánu. K rozhodnutí o přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti národního majetku musí být dodatečně připojen doklad o tom, jak bylo s majetkem naloženo.“

[§ 8 odst.1]

„Nakládání s přebytečným a neupotřebitelným národním majetkem

Organizace převede právo hospodaření k přebytečnému nebo neupotřebitelnému národnímu majetku jiné organizaci, popřípadě státnímu podniku a nebo takový majetek převede do vlastnictví jiné socialistické organizaci než státní. U neupotřebitelného národního majetku zjišťuje organizace před uskutečněním nabídky uvedeným organizacím zda jej sama nemůže využít např. jako náhradní díly. Za podmínek stanovených v § 14 odst. 9 může organizace též převést přebytečný nebo neupotřebitelný národní majetek do vlastnictví občanů.“

[§ 35]

„Ze závažných důvodů lze v jednotlivých případech povolit výjimku z ustanovení § 3 odst. 5 a 6, § 12 odst. 3 písm. a), § 14 odst. 6, 8 až 10 ... Pro ... organizace řízené federálními ústředními orgány státní správy je k povolení výjimky příslušné federální ministerstvo financí ...“

O d ů v o d n ě n í:

a) VLRZ v roce 1992 uzavřela tři smlouvy o prodeji nemovitostí ve vlastnictví státu, přestože k tomuto aktu ne-

měla právo. Jednalo se o prodeje dvou objektů a pozemků Sruby v lokalitě Špičák na Šumavě, objektu Sirius v Karlových Varech a objektu Hájenka v Krkonoších na Šišáku.

K těmto prodejům nebyl udělen souhlas Federálního ministerstva financí a ani nebylo rozhodnuto o přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti uvedených nemovitostí podle § 7 vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb. Na prodej nebyla udělena ani výjimka z ustanovení § 45 odst. 1 a 2 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby. Na příslušné okresní soudy byly podány v roce 1993 a 1994 žaloby o určení neplatnosti uzavřených kupních smluv. Do současné doby nejsou tato soudní řízení ukončena.

Dále k porušení uvedeného ustanovení došlo tím, že VLÚ Mariánské Lázně odprodal v listopadu 1995 nákladní automobil AVIA typ A 30 N, rok pořízení 1980, a to prostřednictvím autobazaru za dohodnutou cenu 41 280 Kč namísto za cenu stanovenou znalcem (57 441 Kč).

- b) Vyřazování majetku z evidence se provádí u VLRZ podle vnitřního předpisu z roku 1986, který nebyl novelizován. V „Zápisech o vyřazení základního prostředku“ předložených kontrole nebyl jasně specifikován způsob vyřazení a často chybí doklad o tom, jak bylo s vyřazeným majetkem naloženo;

17. ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., Hospodářský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jehož platnost zachovává ustanovení § 761 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, mimo jiné stanoví:

„Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny, popřípadě, aby pohledávka státu byla včas uplatněna u příslušných orgánů a aby rozhodnutí těchto orgánů byla včas vykonána.“

a ustanovení § 15 odst. 1 a 2 Vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., kde je stanoveno:

„Při výkonu práva hospodaření s pohledávkami státu je organizace povinna plnit povinnosti stanovené v § 73 hospodářského zákoníku.“

„Je-li dlužník v prodlení s placením dluhu, je organizace povinna vyúčtovat a vymáhat stanovené úroky z prodlení nebo stanovený poplatek z prodlení, pokud není stanoveno právním předpisem jinak.“

O d ů v o d n ě n í:

V roce 1995 nebylo VLRZ uhrazeno nájemné ve výši 330 819 Kč a nebylo ze strany VLRZ vymáháno. Jednalo se například o VLÚ Mariánské lázně a Karlovy Vary, VZ Bedřichov, Lipno a Ovčárnu;

18. ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, kde je mj. stanovena následující povinnost:

„Vlastníci, organizace spravující národní majetek a uživatelé nemovitostí jsou povinni k zajištění stálého souladu zápisů v evidenci nemovitostí se skutečným stavem:

a) hlásit do 15 dnů příslušnému místnímu národnímu výboru každou změnu uživatele, druhu pozemku (kultury), způsobu užívání a hranic pozemků; ...“

a ustanovení § 10 odst. 1 písm. d) zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), kde je mj. stanoveno:

„Vlastníci a jiní oprávnění jsou povinni ...

d) ohlásit katastrálnímu úřadu změny údajů katastru týkající se jejich nemovitostí, a to do 30 dnů ode dne jejich vzniku a předložit listinu, která změnu dokládá; ...“

O d ů v o d n ě n í:

VLRZ po svém vzniku, ani do současné doby neučinila potřebné kroky k tomu, aby v evidenci nemovitostí byl správně zaregistrován stav jejich užívání. Změny skutečnosti v souvislosti s vlastnickými a jinými věcnými právy neoznámila příslušnému katastrálnímu úřadu (orgánu geodézie) k zajištění souladu zápisů v evidenci nemovitostí se skutečným stavem.

VLRZ hospodaří s pozemky, u kterých je ve výpisech z katastru nemovitostí uveden jako vlastník pozemků Čs. stát - Federální ministerstvo obrany nebo Ministerstvo národní obrany. Jako uživatel pozemků je uveden vlastník - Federální ministerstvo obrany, nebo jsou jako uživatelé uvedeny Krajské vojenské ubytovací a stavební správy, národní výbory všech stupňů a v některých případech i s. p. VLRZ, který k těmto pozemkům v roce 1991 převzal právo hospodaření. VLRZ neoznámila příslušnému katastrálnímu úřadu ani změny související s rekonstrukcí případně s přístavbami k nemovitostem.

Například:

- U VLÚ Mariánské Lázně nebyla v katastru nemovitostí zaevidována plynová kotelna od kolaudačního rozhodnutí ze dne 4. 4. 1990.
- VZ Vranov nad Dyjí nepředložila příslušnému orgánu geodézie listinu - kolaudační rozhodnutí (už z 29. 5. 1973) s následným povolením k užívání objektu VZ - hotelu sekce A a B, včetně souvisejících stavebních objektů k zápisu změny právních vztahů. Z výpisů z katastru nemovitostí vyplynulo, že VZ Vranov nad Dyjí nesplnila povinnost oznámení týkající se změn u nemovitostí - truhlárna, šatna a administrativní budovy, 9 rekreačních chat.
- VLÚ Teplice v Čechách neohlásil katastrálnímu úřadu změny údajů katastru týkající se nemovitosti - dvougaráže;

19. ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, kde je mj. uvedeno:

„Zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci plat podle tohoto zákona, nařízení příslušné vlády ...“,

a současně ustanovení § 2 odst. 3 nařízení vlády České republiky č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, kde je mj. uvedeno:

„Zaměstnanec se zařadí do jednoho z deseti platových stupňů v závislosti na délce praxe započtené zaměstnavatelem podle § 5 ...“

O d ů v o d n ě n í:

VZ Malý Šišák poskytovala zaměstnancům v období od 1. 1. 1993 do 31. 3. 1994 nesprávnou výši platu, neboť tuto stanovila v rozporu s výše uvedeným nařízením vlády, tím že nezařadila zaměstnance do platového stupně v závislosti na délce praxe započtené zaměstnavatelem;

20. ustanovení § 6 nařízení vlády ČR č. 251/1992 Sb., ve znění platném pro kontrolované období, kde je mj. uvedeno:

„Ode dne 1. ledna 1993 jsou platové tarify stanoveny v příloze č. 3, která je součástí tohoto nařízení.“

O d ů v o d n ě n í:

Platový tarif u všech kontrolovaných zaměstnanců ředitelství VLRZ, kteří pokračovali v pracovním poměru v roce 1993 nebo v tomto roce nastoupili, a to až do 1. 4. 1994, byl nesprávně stanoven podle tabulky uvedené v příloze č. 2 k nařízení vlády ČR č. 251/1992, ačkoli v tomto období platila již tabulka z přílohy č. 3 k uvedenému nařízení vlády ČR;

21. ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) nařízení vlády ČR č. 251/1992 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Do doby rozhodné pro zařazení zaměstnance do platového stupně ... příslušné platové třídy započte zaměstnavatel dobu

a) praxe v oboru požadované práce dosaženou po ukončení stupně vzdělání stanoveného v katalogu ...“

O d ů v o d n ě n í:

U pěti zaměstnanců ředitelství VLRZ z kontrolovaného vzorku (30) platových výměrů není správně provedeno zařazení do platového stupně odpovídajícího délce započtené praxe;

22. ustanovení § 1 odst. 3 nařízení vlády ČR č. 79/1994 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a služeb, orgánů celní správy, příslušníků Sboru požární ochrany a zaměstnanců některých dalších organizací (služební platový řád), kde je mj. uvedeno:

„Vedoucím zaměstnancem se pro účely tohoto nařízení rozumí zaměstnanec, který je oprávněn pod-

řízeným zaměstnancům ukládat služební nebo pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich činnost a vydávat k tomu účelu příkazy, rozkazy a závazné pokyny.“

O d ů v o d n ě n í:

Zaměstnanec VLÚ Mariánské Lázně, kterému byl vyplácen příplatek za vedení, neměl v "Popisu funkční náplně zaměstnance" uvedeno, že se jedná o vedoucího zaměstnance ve smyslu výše uvedeného ustanovení a ustanovení § 9 odst. 3 Zákoníku práce, kde jsou vedoucí zaměstnanci (mimo statutárních orgánů zaměstnavatele) definováni jako „... další zaměstnanci, kteří jsou pověřeni vedením na jednotlivých stupních řízení u zaměstnavatele, jsou oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům zaměstnavatele pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny“. Že se jedná o vedoucího zaměstnance nebylo zřejmé ani z názvu funkce a katalogového čísla funkce. Přesto byl uvedenému zaměstnanci vyplácen v období od 1. 4. 1994 do 31. 1. 1995 příplatek za vedení ve výši 500 Kč měsíčně, tj. celkem 5 000 Kč, a v době od 1. 2. 1995 do 31. 12. 1995 příplatek za vedení 800 Kč měsíčně, tj. celkem 8 800 Kč;

23. ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů ...“

O d ů v o d n ě n í:

Uvedené ustanovení porušil VLÚ Karlovy Vary tím, že proti dohodnuté kupní ceně prodeje objektu Sirius ve výši 2 000 tis. Kč započtl zaplacené nájemné, čímž se výsledná kupní cena snížila na 1 537,2 tis. Kč. Takto určená cena je však o 117,4 tis. Kč nižší než cena dle znaleckého posudku a o 768,8 tis. Kč nižší než zůstatková cena objektu v účetnictví;

24. ustanovení § 29 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je stanoveno:

„Hospodářská činnost je v účetnictví sledována odděleně od běžného hospodaření příspěvkové organizace.“

O d ů v o d n ě n í:

V letech 1993 až 1995 nemá VLRZ ve svém účetnictví hospodářskou činnost vedenou odděleně;

25. ustanovení § 54 a § 55 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, kde je stanoveno:

„Stavby, jejich změny a udržovací práce na nich lze provádět jen podle stavebního povolení nebo na základě ohlášení stavebnímu úřadu.“

„Stavební povolení se vyžaduje, pokud tento zákon a prováděcí předpisy k němu nebo zvláštní předpisy nestanoví jinak, u staveb všeho druhu bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, účel a dobu trvání; stavební povolení se vyžaduje též u změny staveb, zejména u přístavby, nástavby a stavebních úprav.“

O d ů v o d n ě n í:

K uvedenému porušení došlo tím, že VLÚ Karlovy Vary bez oprávnění realizoval v době od 29. 1. 1994 do 18. 4. 1994 stavební práce související s rekonstrukcí pokojů v celkové výši 1 527 426 Kč bez potřebné projektové dokumentace a stavebního povolení, schváleného příslušnými orgány stavebního řízení. Obdobně se realizovala investiční akce na VZ Malý Šišák zaúčtovaná částkou 575 384 Kč dne 30. 4. 1995 jako zhodnocení nemovitosti. Investiční akce „Výroba a montáž 65 ks atypických oken, Výměna koberců, Hydrogeologický průzkum“, realizovaná na nemovitosti ve správě VLRZ, byla prováděna bez stavebního povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu;

26. ustanovení § 76 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Dokončenou stavbu, popřípadě její část schopnou samostatného užívání nebo tu část stavby, na které byla provedena změna nebo udržovací práce ..., pokud tyto stavby vyžadovaly stavební povolení, lze užívat jen na základě kolaudačního rozhodnutí.“

O d ů v o d n ě n í:

VZ Malý Šišák uvedené ustanovení porušila tím, že v období od 1. 12. 1994 do 12. 3. 1996 používala stavbu „Rekonstrukce Vojenské zotavovny Malý Šišák ve Špindlerově Mlýně“ bez kolaudačního rozhodnutí. Rozhodnutím Vojenského stavebního úřadu při VUSS Litoměřice ze dne 20. 11. 1993 bylo povoleno předčasné užívání stavby platné do 30. 11. 1994. Na základě návrhu na vydání kolaudačního rozhodnutí pro tuto stavbu, podaného VLRZ dne 15. 9. 1995, vydal Vojenský stavební úřad MO ČR Pardubice kolaudační rozhodnutí až dne 13. 3. 1996, kterým povolil užívání stavby;

27. ustanovení položky 11 oddíl B bod 6 a 12 obsažená v části II Výměru MF ČR č. 01/94, kde se mj. stanoví:

„Stavby, stavební objekty, provozní soubory, stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a projektové práce financované za účasti státního rozpočtu a za účasti prostředků poskytnutých z tohoto rozpočtu ...

Pro účely regulace cen platí: ...

B. ceny podle smluv uzavřených od 1. září 1991 se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb vydaného FMH, MP ČR a MVS SR ze dne 24. 7. 1991 (dále jen 'ZŘS'), který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný (Cenový věstník částka 40-42/1991), a dále podle těchto ustanovení ...

(6) Veřejnou soutěž vyhlásí zadavatel podle čl. 15 ZŘS a též povinně v Cenovém věstníku ...

(12) Nedodržení postupu podle této položky se považuje za neoprávněné použití rozpočtových prostředků podle § 30 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice.“

O d ů v o d n ě n í:

Na základě smlouvy o dílo uzavřené dne 28. 4. 1995 mezi VLRZ a Vojenskými lesy a statky - odštěpný závod Horní Planá byla prováděna stavební část rekonstrukce minutkové kuchyně, zahájené v roce 1994 ve VZ Lipno-Hůrka. Cena byla stanovena smluvně ve výši 190 000 Kč. Na dodavatele stavby nebylo vyhlášeno řádné výběrové řízení. V letech 1994 a 1995 tak neoprávněně VLRZ čerpala z prostředků státního rozpočtu částku 190 000 Kč.

III.

Shrnutí:

Provedená kontrola kromě uvedených porušení a popsáných skutečností prokázala nedostatky v řídicí a kontrolní činnosti ministerstva i u jím zřízené příspěvkové organizace.

Jde zejména o nedostatky systémového charakteru v organizačním zabezpečení kvalitativních změn, ke kterým došlo zřízením příspěvkové organizace ze zrušeného státního podniku.

Zřizovatelem nebyla věnována dostatečná pozornost tomu, aby zakládací listina nově vzniklé organizace byla v souladu s právními předpisy a jasně stanovovala a vymezovala majetek a předmět činnosti v rozdělení na hlavní a hospodářskou činnost, která byla v praxi dále rozšiřována živnostenskými listy a koncesními listinami.

Kontrola prokázala, že hlavní a hospodářská činnost nebyla sledována odděleně, což je nutné pro porovnání nákladovosti jednotlivých činností. Zřizovatel organizaci nestanovil kvalifikovaně hospodářský výsledek.

Stanovení nulového příspěvku na činnost organizace v roce 1995 vedlo ke vzniku fakturačního vztahu mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací.

Významné je porušení řady ustanovení souvisejících s účetnictvím a inventarizacemi majetku a závazků. VLRZ od roku 1992 neprokázala inventarizacemi řádně stav svého majetku. Kontrola dále poukázala i na skutečnost neoprávněného nakládání s finančními prostředky přidělenými jako příspěvek na investice, kdy investor dodavatelům staveb poskytuje neoprávněné zálohy.